

vSv

Franciscus
15-05-2024

'Stappen maken naar
integrale geboortezorg'

Algemeen

In Nederland is de meest voorkomende oorzaak van maternale sterfte (pre-)eclampsie, gevolgd door trombo-embolie, sepsis uitgaande van de tractus genitalis en obstetrische bloeding. Samen vormen deze vier oorzaken 74% van alle directe sterfte.

De case fatality rate van een streptokokken toxischeschock-syndroom is 7,7%. Ernstige pijn in het aangedane weefsel en snelle temperatuurstijging zijn frequent de eerste symptomen.

Differentiaal diagnose bij koorts post partum:

- Endo/myo/parametritis (2%)
- Wondinfectie
- Mastitis puerperalis (0.5%)/mastitis abscedans
- UWI
- Septische thromboflebitis/vena ovarica trombose
- Sepsis (groep A streptokokken)
- Zeldzame oorzaken
- Koorts e.c.i.

Definitie

Een temperatuur $> 38^{\circ}\text{C}$ -- 2x gemeten (bij voorkeur rectaal) met een tussentijd van 60min
Bij het interpreteren van de temperatuur moet rekening worden gehouden met de invloed van medicatie als Paracetamol en NSAID's.

Doel

Eenduidige werkwijze eerstelijns verloskundigen voor het protocol Koorts postpartum in samenwerking met de vakgroep gynaecologie van het Franciscus Gasthuis en Vlietland

---

Werkwijze consult

Informeer cliënt altijd deze werkwijze een nieuwe vorm van samenwerking is tussen de verloskundigen en de gynaecologen. Indien de cliënt dit wenst bestaat de mogelijkheid om direct verwezen te worden naar de tweedelijns.

Werkwijze in 1e lijnspraktijk

- Geef de cliënte en haar partner bij aanvang van de postnatale zorg voorlichting over symptomen die kunnen wijzen op potentieel (ernstige) infectie: temperatuur $> 38^{\circ}\text{C}$ en/of koude rillingen, buikpijn en/of riekende lochia. Adviseer om bij een of meer van deze symptomen direct contact op te nemen met de verloskundige zorgverlener.
- Neem de eerste vijf dagen na de bevalling in overleg met de cliënt minimaal eenmaal per dag (bij voorkeur) rectaal de temperatuur op.
- Herhaal de meting na vier tot zes uur bij een temperatuur tussen $38,0^{\circ}\text{C}$ en $38,5^{\circ}\text{C}$.
- Stel als de temperatuur bij de tweede meting tussen de $38,0^{\circ}\text{C}$ en $38,5^{\circ}\text{C}$ blijft een differentiaaldiagnose op en doe nader onderzoek.
- Temperatuur tussen de $38,0^{\circ}\text{C}$ en $38,5^{\circ}\text{C}$ mét klachten of temperatuur die met Paracetamol niet zakt > Verloskundigenpost
- Temperatuur tussen $38,5^{\circ}\text{C}$ en $39,0^{\circ}\text{C}$ > Verloskundigenpost
- Temperatuur $> 39,0^{\circ}\text{C}$ > verwijzing naar de 2e lijn.

Consult VerloskundigenPost

> Koorts Postpartum

Anamnese uitvragen

- G/P
- Dagen postpartum
- Klachten

Lichamelijk onderzoek

- Bloeddruk / saturatie / pols / ademhalingsfrequentie
- Temperatuur (rectaal)
- Borsten
- Buik: drukpijnlijk, stand SFU
- Benen
- Perineum

Let hierbij op symptomen van shock / sepsis en gebruik deze informatie om de focus en ernst te bepalen. Verdachte signalen zijn:

- Bloeddruk diastolisch < 60mmHg
- Verhoogde hartfrequentie > 100 bpm
- Lage saturatie < 90%
- Verhoogde ademhalingsfrequentie > 24 x per minuut

Aanvullend onderzoek

- Laboratoriumonderzoek: leucocyten, CRP, Hb, trombo's
- Urine onderzoek: stikken op leucocyten en nitriet
- Afname COVID PCR indien verdenking
- Transvaginale echo (transabdominaal kan, maar mogelijk minder goed beeld) om placenta rest uit te sluiten

Nb. Normaalwaarden CRP en leucocyten zijn van een kraamvrouw niet bekend uit de literatuur. Daarom worden de algemene referentiewaarden aangehouden.

NB. Niet alle bacteriën maken nitriet

Focus bepalen > zie beslisboom

Beleid

- Antibiotica oraal is geïndiceerd indien koorts > 38,5°C en bijkomende tekenen van infectie. Bij verdenking endometritis indien ongecompliceerd > AB oraal aanvragen via meekijkconsult (MKC) poli verloskundige. Bij verdenking UWI via huisarts AB oraal aanvragen.
- Uitzondering hierop vormt mastitis, zonder abcesvorming, die <24u aanwezig is. Hierbij is het advies: warme kompressen op de borst voor voeding, borstvoeding continueren, massage tijdens de voeding, koelen na de voeding. Indien <24u geen verbetering, dan is alsnog antibiotica geïndiceerd
- Bij verdenking endometritis of infectie met groep A streptokokken en/of een temperatuur > 39,0°C is antibiotica I.V. geïndiceerd in de 2e lijn.

Na afloop van consult wordt alles geregistreerd in het bronsysteem.
Er vindt terugkoppeling plaats naar de verwijzer.

*Na afloop van consult wordt alles geregistreerd in het bronsysteem.
Er vindt terugkoppeling plaats naar de verwijzer.*

Achtergrond informatie

Ziektebeeld per diagnose

- **Endo/myo/parametritis**
Riekende lochia, koorts vanaf 3e dag pp, uterus drukpijnlijk, afwijkend VT.
- **Wondinfectie**
Vooral pijn, soms ook temperatuursverhoging.
- **Mastitis**
- **Mastitis puerperalis**: meestal in de 2e week pp, anders dan stuwing!
Hoge koorts tot 39°Celsius, pijnlijke, vaste en later rode plek in een van beide mammae, binnen 48 uur vermindering van de klachten bij behandeling.
- **Mastitis abscedans**: abcesvorming (PM: consult chirurg)
- **UWI**
Frequente, pijnlijke mictie, lichte temperatuursverhoging, bacteriën en leukocyten in de urine.
- **Septische tromboflebitis**
Onbegrepen piekende koorts, niet zeer pijnlijk, meestal 4e – 8e dag pp, meer diagnose per exclusionem.
- **Vena ovarica trombose**
Vroege, acute pijn, nausea en palpabele massa (1:2000)
- **Sepsis**
Met name 1e of 2e dag postpartum, soms infectie al ontstaan durante partu, sepsis verschijnselen: Hoge piekende koorts, toxische shock, intravasale stolling, nierfunctie- en andere orgaanstoornissen.
Veroorzaker: GAS, GBS, EColi. Dit geeft o.a. hevige pijn in sterk gecontraheerde uterus.
- **Zeldzame oorzaken**
O.a. fasciitis necroticans
- **Koorts e.c.i**
- **Puerperale sepsis (kraamvrouwenkoorts) – Groep A Streptokokken.**
Een vorm van sepsis is die ten gevolge van acute endometritis volgend op bevalling. Het klinisch beeld van puerperale sepsis bestaat uit piekende koorts tot boven 40°C, gecombineerd met één of meer van de volgende symptomen: keelontsteking, rood vonk, pyoderme (oppervlakkige wondinfectie), wondroos, vaginitis, cervicitis, perianale dermatitis.
Het beloop kan zeer fulminant zijn en zal zonder adequaat ingrijpen leiden tot orgaanhypoxie, metabole acidose, hypotensie, shock en uiteindelijk overlijden. Mogelijke complicaties zijn fasciitis necroticans van buikwand of extremiteiten, infiltraatvorming en salpingitis.
- **Trombose**
Geeft vaak een lichte temperatuursverhoging en een vrij snel optredende zwelling van één been, een zwaar gevoel of pijn in het been, een rode of juist blauwachtige verkleuring van het been, een strakgespannen huid van het been (rood en glanzend met gestuwde oppervlakkige aderen).

Beslisboom VerloskundigenPost

Koorts Postpartum

